

کورتەیهك له ژینباری .....

دکتۆر مههدی کاکهیی

د. مههدی کاکهیی
Dr. MAHDI KAKEYI

مههدی سألح محمد کاکهیی

سالی 1951ز، له گوندی میخاس/ شاری خانهقین/ باشوری کوردستان له‌دایکبووه .....

خاوێن فره به‌هریهکی به‌پێز و فره‌به‌هم ... .

نوسهر و شاره‌زا له زوانه‌کانی کوردیی عاره‌بب، ئینگلیزی و سویدی.

زانستگەر Scientific researcher له بوارى ژيوار Environment، مامۆستای زانکۆ، میژووناس، نوسهر..

- خویندنی سه‌ره‌تایی و ناوه‌ندی، شاری خانهقین/ باشوری کوردستان
- پروانامه‌ی (B.Sc)، بوارى زانستى کشتوكال/ زانکۆی به‌غدا، سالی 1972ز.
- پروانامه‌ی (M.Sc.)، له بوارى ژيوار زانى دارستان Forest Ecology، زانکۆی کشتوكال/ ئوپسالا/ سوید، سالی 1989ز.
- دوو کۆرس، ژيوار پيسبوون Environmental Pollution، زانکۆی ئه‌به‌ردین Aberdeen/ سکۆتلاند، 1991 – 1992ز.
- پروانامه‌ی دکتۆرا (PhD) له بوارى ژيوار زانى، زانکۆی شاه‌بابانوى به‌لفاست The Queen University of Belfast/Northern Ireland/ بریتانیا، سالی 1995ز

کاره‌کانی.....

- زانستگه‌ریار: ناوه‌ندی ژيوار زانستگه‌ریی Biological research Centre، به‌غدا، عێراق، 1974 – 1982ز.
- زانستگه‌ریار: به‌شى ژيوار زانى Environmental science، زانکۆی کشتوكال/ ئوپسالا، سوید، 1986 – 1990ز.
- پروفیسۆریار Assistant professor: به‌شى زانسته سرووشتیه‌کان، زانکۆی ئۆره‌برو Örebro/ ئۆره‌برو- سوید، 1996 – 2016ز.
- مامۆستا: زانکۆی کهرکوک/ باشوری کوردستان، 2016 – 2019ز.
- شاره‌زا له گه‌رماندنى زه‌ویی Global warmin به‌هۆی به‌رزبوونی ئاستی گاز مه‌کان له هه‌وادا، به‌تایبه‌تی گازی کاربۆن دوانۆکساید.
- ناوه‌ندی وه‌رگیران، شاری ئۆره‌برو/ سوید 2007 – 2020ز.
- ناوه‌ندی بێرقا بۆ وه‌رگیران، ستۆکهۆلم/ سوید 2010 – 2015ز.
- ناوه‌ندی یارۆسلاف بۆ وه‌رگیران، ئوپسالا/ سوید 2011 – 2013ز.

به‌ره‌م و چالاکیه‌کانی.....

- دهیان بابعت له گوڤاری زانستی جوړاو جوړی جیهان لهبارهی ژینگه، ژینگه‌ی دارستان و پاراستنی دارودرمخت. ئەمانه‌ی خوارموه، ناو‌نیشانی هه‌ندیک له گو‌تاره بلاوکر او مه‌کانه:
- وتارنووسین، گ‌یرانی سمینار و دیداری ته‌له‌فزیۆنی لهبارهی ژيوار.

- Department of Ecology and Environmental Research, Swedish University of Agricultural Science, Uppsala, Sweden. Report No. 1989:1, 15 p. (In Swedish with English summary).
- *Forestry* 72(3): 223-235.
- *Forestry* 73(4): 393-401.
- *Forestry* 75 (1): 37-50.
- *Forestry* 75 (5): 553-567.
- *Bull. Biol. Res. Cent.* 22: 56-72.
- *Bull. Agr. Res. Inst.* 7: 93-112.
- *Bull. Biol. Res. Cent.* 17: 102- 115
- *Bull. Agr. Res. Inst.* 4: 48-63.
- *Bull. Agr. Res. Inst.* 3: 73-85.
- *Bull. Biol. Res. Cent.* 10: 67-87.
- *The first Afro-Asian vertebrata pests symp.*, Cairo, Egypt, 1977.

- سەدان بابعت له گوڤار و توره کۆمه‌لایه‌تیه‌کان له‌بارهی میژووی د‌یرینی کورد، دینه‌کۆنه‌کانی کورد، پرس‌ی کورد. ناو‌نیشانی هه‌ندیک له‌م گو‌تاره بلاوکر او انه، ئەمانه‌ی خوارموه‌ن:
- (DNA) دەسه‌لمینی دامەزرینی‌رانی ئاسه‌واری (ستونه‌ینج Stonehenge) له‌باشوری ئینگلستان، خه‌لکانی کوردستان.
- پیتی هۆری (خۆری) سه‌رچاوه‌ی پیتی هیندۆ- ئه‌وروپایی و ئارامی و عیبری و عه‌ره‌بیه
- سو‌میرییه‌کان باوانی کوردن 2016ز.
- با پیکه‌وه‌ چ‌یز و مرگ‌یرین له‌گو‌یگرتن له‌مۆزیک‌ی هۆرییه‌کان، به‌ری 3400 سال پ.ز، 2016ز.
- ڤه‌چ‌ه‌له‌کی ئارییه‌کان ده‌گه‌ر‌یته‌وه‌ بۆ زنجیره‌ چیاکانی زاگ‌روس، 2019ز.
- یه‌که‌م داهینانی پیتی نووسین له‌ میژووی مرۆفایه‌تییدا، باوانی کورد/هۆرییه‌کان، به‌(4 ئەلقه)، 2020ز.
- کوردستان سه‌رچاوه‌ی زوانه‌ هیندۆ- ئه‌وروپاییه‌کانه 2020ز.
- سالیادی چه‌ژنی نه‌ورۆز - میژوو و داستان (9 ئەلقه).
- به‌زوانی عاره‌بیه‌ی و وه‌رگ‌یرانی به‌ کوردی له‌لایهن (م. ئەسه‌عد قه‌ره‌داخی)، 2021ز.
- په‌لوه‌پایه‌ی ژن له‌ نایینه‌ کوردیه‌کاندا (24 ئەلقه) 2020ز.
- دینی یارسان، باوه‌ر و فه‌لسه‌فه (14 ئەلقه) 2021.
- هه‌ندیک وشه‌ی عه‌ره‌بیه‌ی که‌ له‌ زمان‌ی کوردی وه‌رگ‌یراون (14 ئەلقه) 2021ز.
- له‌بارهی ژيوار (64 ئەلقه) له‌ توره‌ کۆمه‌لایه‌تیه‌کان (Face Book) 2021ز.

ده‌کریت له‌ری ئەم لینکه‌ی خوارموه‌را، زۆر له‌ بابعته‌ بلاوکر او مه‌کانی بخویند‌ر‌یته‌وه‌:
له‌ مألپه‌ری "الحوار المتمدن"

<https://www.ahewar.org/m.asp?i=5503>

- دهیان کۆر و سمینار و چاوپیکهوتنی تهلهفزیۆنی لهبارهی میژووی کۆنی کورد، دینه کۆنهکانی کورد.
- دهیان بهرنامهی یوتیوب YouTube لهبارهی میژووی دیرینی کورد و دینه کۆنهکانی. (دهتوانریت لهپرسی ئهم لینکانهی خوار موهر، تهماشای ههندیکیان بکریت):

<https://www.youtube.com/watch?v=yS6BbKYWJZ4>

<https://www.youtube.com/watch?v=LaceDpeAzk8&t=558s>

<https://www.youtube.com/watch?v=bMuXgfZ2ZEI>

<https://www.youtube.com/watch?v=miMBtmp9jYM>

<https://www.youtube.com/watch?v=VfU7LJsD8dg>

<https://www.youtube.com/watch?v=mYZp8cM6oUI>

<https://www.youtube.com/watch?v=0G4Y3ama27k>

<https://www.youtube.com/watch?v=yF8ESDGlwMU>

<https://www.youtube.com/watch?v=Jb2v8B7b4Lw>

<https://www.youtube.com/watch?v=itwdqiSe444>

<https://www.youtube.com/watch?v=UXb2dJTdaNg>

<https://www.youtube.com/watch?v=XDlAqpwsZbk>